

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

PROVINCIAL LIBRARY MANITOBA

ПРОЛЕТАРИ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

UKRAINIAN LABOR NEWS

Адреса: The Provincial Library
Cor. Fritchard Ave. and McGregor St.
Winnipeg, Man., Canada

Address: Cor. Fritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

PIK VIII. Ч. 79 (822). СЬБОТА, 3 ЛИПНЯ 1926. WINNIPEG, MAN. SATURDAY, JULY 3rd, 1926. No. 79 (822). VOL. VIII.

ВУДСВОРТ КАЖЕ, ЩО КАНАДА ЦІЛКОВИТО НЕ МАЄ АВТОНОМІЇ.

Як на доказ цього робітничий посол вказує на недавню відмову губернатора розв'язати парламент.

Оттава, 1. липня. — Дж. С. Вудсворт, робітничий посол з Вінніпегу, заявив вчора в парламенті, що на підставі британської конституції губернатор повинен прийняти раду своїх відповідальних міністрів.

Він не знає, чому британський звичай занехано в Канаді, коли пару днів тому назад прем'єр Кінг порадив його ексцеленції розв'язати парламент.

Посол Вудсворт далі сказав, що недавнє рішення губернатора є доказом, що Канада цілком не має автономії.

Сер Джордж Перлі, один з мієнових заступників міністрів, відчитав з правил парламенту, що ніякий посол не може говорити з непошануванням про короля або губернатора.

Вудсворт відповів, що ні одне його слово, яке він сказав, не було нечесним супроти тих властей.

ВІДКИНЕНО ВНЕСОК З ВИСЛОВИМ НЕДОВІР'Я ДЛЯ УРЯДУ МІЄНА.

Деякі прогресивні послы голосували за консерватистами проти поправки буюшого прем'єра Кінга.

Оттава, 30. червня. — Сьогодні по поданні буюшого прем'єра Мекензі Кінг поставив поправку до внеску на ухвалення адміністративних витатків. Поправка говорила, що тарифова політика консерватистів є шкідливою для добробуту країни і спричинила би національне роздвоєння. Іншими словами, була це поправка з висловом недовіри для нового консервативного уряду.

Коли поправка прийшла під голосування, її відкинуло 108 голосами проти 101, або 7 голосами більшістю.

Проти поправки Кінга голосували консерватисти і деякі прогресисти. Таким робом згадані прогресивні послы голосували проти принципів, за якими вони дотепер обстоювали, а також недопустили до негайного розписання виборів.

Оці девять прогресистів голосували проти поправки Кінга: Е. Дж. Гарленд з Бов Ривер, Д. М. Кеннеді з Піс Ривер, Джордж Кут з Мек'Ловд, Роберт Гарднер з Акадія, Г. Е. Спенсер з Бет'л Ривер, Милтон Кемпбел з Мекензі, В. Т. Лукас з Кемровз, А. М. Бутіліє з Вегрев'я і В. Р. Феншер з Лест Мавнтейн.

Три з них походять з Альберти, а решта зі Саскчевану. Вони тепер творять нову прогресивну партію і будуть піддержувати консервативний уряд при владі.

ПАРЛЯМЕНТ УХВАЛИВ НАГАНУ БУВ. ЛІБЕРАЛЬНОМУ УРЯДОВІ.

За поправкою консервативного посла Стівенса голосували всі консерватисти і десять прогресистів.

Оттава, 30. червня. — Ліберальному уряду Кінга висловлено вчора в парламенті нагану за завідуючого департаментом ціла. Голосування відбулося над поправкою консервативного посла Стівенса, яка перейшла 119 голосами проти 109, себто 10 голосами більшістю.

Десять прогресистів голосували з консерватистами за висловленням нагани урядові. Вони були:

Р. В. Феншер з Лест Мавнтейн, А. М. Бутіліє з Вегрев'я, В. Т. Лукас з Кемровз, Милтон Кемпбел з Мекензі, Д. М. Кеннеді з Піс Ривер, Джордж Кут з Мек'Ловд, Е. Дж. Гарленд з Бов Ривер, Роберт Гарднер з Акадія, Генрі Спенсер з Бет'л Ривер і Мисс МакФейл з Савіст Грей.

Перед голосуванням над поправкою Стівенса відбулося голосування над поправкою ліберального посла Ринфрета, яка була поставлена з метою вратувати уряд Кінга від ухвалення йому нагани. Однак ця поправка була відкинута 12 голосами більшістю.

ПІДЧАС ЗЕМЛЕТРУСУ НА СУМАТРИ ЗГИНУЛО БАГАТО ЛЮДЕЙ.

Паданг, Суматра, 29. червня. — Підчас землетрусу, що навістив вчора центральну Суматру, згинуло більше як 100 осіб і майже всі будинки в Панджангу зістали знищені. П'ятнадцять осіб було убитих в Солюку, а сім в іншому місті.

Батавія, Ява, 29. червня. — Звідомлення з Падангу, столиці Суматри, кажуть, що підчас вчорашнього землетрусу в центральній Суматрі згинуло багато людей.

У Форт Де Кок завалилося багато будинків. Резиденція губернатора в Падангу і дома багатьох європейців були дуже ушкоджені.

Амстердам, Голандія, 30-го червня. — Нинішні депеші з Суматри повідомляють про великі втрати в людському житті підчас нового землетрусу в Голандських Східних Індіях.

Останні звідомлення кажуть, що згинуло більше як 70 осіб, включаючи 50 європейців.

Дебата в британському парламенті над зірванням торговельного договору з Радянським Союзом

РОБІТНИЧІ ПОСЛИ НЕ ДАВАЛИ ГОВОРИТИ КОНСЕРВАТИСТАМ І ЗАСТУПНИК СПІКЕРА МУСІВ ЗАКРИТИ ЗАСІДАННЯ ПАРЛЯМЕНТУ. — КОМУНІСТИЧНИЙ ПОСОЛ САКЛАТВАЛА ПРОМОВЛЯВ В ОБОРОНИ С.Р.С.Р.

Лондон, 26. червня. — Підчас дебати в парламенті над внеском, щоб британський уряд відкликав торговельний договір з Радянським Союзом, робітничі послы так часто перебивали промовців, що заступник спікера Говп був приведений закрити засідання.

Внесок був поставлений консервативним послом Олівером Лакер-Лемпсом, який обвинувачував радянський уряд, що він рабує, уязнює, тортує, осліплює і навіть убиває британських купців у Росії.

Посол домагався відкликання торговельного договору з Радянським Союзом на тій підставі, що Совіти ведуть у Великій Британії "підбурюючу політичну діяльність".

Робітничі послы привітали Сакалтвалу гримками оплесками.

Комуністичний посол Сакалтвала заня своє місце в парламенті, вийшовши вчора з в'язниці, де він сидів за виголошення бунтівничої промови підчас генерального страйку. Робітничі послы привітали його бурливими оплесками.

Лакер-Лемпсон сказав, що радянський уряд використовує кожну нагоду, щоб надати свої дипломатичні права і під прикриттям приязни вдарити Велику Британію з заду.

"Наші вороги не уживають, як колись, сталі, але золота", сказав консервативний посол.

Лойд Джордж проти зірвання торговельної угоди.

Був прем'єр Лойд Джордж сказав, що тут не заходить питання, чи Британія одобрє радянський уряд, його принципи й методи, "але чи ми маємо уневажнити торговельний договір, що приносить цій країні торгівлю на суму кількох мільйонів фунтів стерлінгів".

Сакалтвала обороняв висилання фондів на допомогу майнерам, їх жінкам і дітям, порівнюючи його з висиланням місійних фондів для релігійних шей до Китаю та Індії. Росіяни, сказав він, руководилися шляхотними, християнськими мотивами.

Чемберлейн проти радянської допомоги майнерам.

Робітничі послы стали непокійними, коли міністер закордонних справ Чемберлейн об-

говорював справу висилання російського золота на допомогу страйкуючим майнерам.

Він сказав, що не бачить ніякої різниці між гримами, висланими впрст радянським урядом, а гримами, колектованими примусово (!) з російських робітників.

Робітничі послы часто перебивали Чемберлейна такими окликами, як "Голодуючі майнери". Заступник спікера кілька разів накликував до порядку.

Дійсна буря розпочалася однак тоді, коли спікер покликвав до слова Мичела Бенкса, ше одного консервативного посла.

Робітничі послы не дають говорити консерватистові.

Робітничий посол Джонс за протестував проти такої процедури. Він сказав, що в парламенті є 50 британських майнерів і ні один з них не дістав слова, щоб висловити свій погляд.

Заступник спікера Говп відповів, що Бенкс промовляє від консерватистів, які започаткували дебату, однак робітничі послы не хотіли слухати такого пояснення і не давали Бенксові говорити.

Бенкс пробував говорити серед крику й замишання, але по п'ятьох мінутах безуспішних старань заступник спікера суспендував засідання й послы вийшли з парламенту.

Підчас експльозії в тунелю убито 11 осіб.

Сантьяго, Чиле, 30. червня. — Депеші з Каліамі кажуть, що підчас експльозії в тунелю майні убито 11 осіб. Багато осіб було ранених, а деякі з них є живцем поховані в майні. По-боюються, що число убитих буде більше, коли всі жертви будуть підраховані.

Політичні арештування в Еспанії.

Париж, 1. липня. — Мадридський кореспондент газети "Котіден" повідомляє, що Мельквандес Льявара, провідник реформістичної партії та буюший президент парламенту, зістав арештований.

Видано також приказ арештувати графа Романонеса, провідника ліберальної партії і визначного еспанського політичного діяча, але він втік утічи до Франції.

Дочка генерала Люке, буючого високого комісара в Марроку, зістала арештована за те, що її батько не послухав приказу з Мадриду, щоб він повернувся негайно до еспанської столиці з місцевості Андей, що лежить зараз через кордон у Франції.

РОБЕРТ ФОРК ЗРЕЗИГНУВАВ З ПРОВІДНИКА ПРОГРЕСІСТІВ.

Починою резигнації є розкол серед прогресивних послів, частина яких пішла за консерватистами.

Оттава, 30. червня. — Внаслідок розколу в парламентарній прогресивній групі, який був особливо замітний підчас останніх голосувань в парламенті, Роберт Форк зрезигнував з провідника прогресивної партії.

Підчас останнього парламенту, після подібного розколу, Форк грозив резигнацією, поки не будуть пороблені певні зміни в езекутиві прогресивної партії. Ці зміни були зроблені і Форк задержав тоді провід.

Коли його запитано, чи буде знову кандидувати на посла до парламенту, він відповів, що мислить добре подумати над справою, заки ризитися на якийсь крок. Поза цим він не хотів нічого говорити про свою резигнацію.

Роберт Форк був провідником прогресивної партії в парламенті після уступлення Т. А. Крірара.

ГРАНАТ З ВОЄННИХ ЧАСІВ УБИВ НА ВОЛИНІ ЗВИШ 40 ЖОВНІРІВ.

Компанія 35 полку піхоти вертала з маневрів і знайшла на полі коло Ковля гранат, який експльодував.

Ковель, Волинь, 1. липня. — Гранат, з воєнних часів, який знайдено вчора на полі, експльодував і вбив двох офіцерів і близько 40 жовнірів. Около 30 жовнірів було ранених, деякі з них дуже тяжко.

Компанія 35 полку піхоти повертала до Ковля з польових маневрів. Около 18 миль від Ковля жовніри переходили через неуправлене поле і побачили на землі ручний гранат, який здавався порожнім.

Один з жовнірів підняв гранат і ціла компанія зібралася довкола нього, щоб оглянути останок воєнних часів. Коли жовніри говорили, що з ним зробити, жовнір нехотючи випустив гранат з рук і він експльодував з великою силою.

Тіла жовнірів були розірвані на кусники і порозкидані у всі сторони. В землі лишилася яма 10 стій широка і п'ять стій глибока. Більшість убитих можна буде розпізнати лише при обрахунку всіх жовнірів компанії.

Всіх убитих вчора вечером було 41 і ранених у шпиталі 50. Уважають, що деякі з ранених помруть.

Товариші! Відновляйте педраблату на "Українські Робітничі Вісти"!

ДО ПАРЛЯМЕНТУ АЛБЕРТИ ВИБРАНО 4-ОХ РОБІТНИЧИХ ПОСЛІВ.

В Едмонтоні робітничим послом вийшов С. Л. Гибс. — В дев'ятих округах не проголошено ще вибору послів.

Келгари, Алта., 1. липня. — Вислід виборів до провінціального парламенту представляється дещо инакше, як зразу було проголошено. З дев'ятих виборчих округів немає ще точного вислуду виборів, а в 51 округах різні партії вибравли вже таке число своїх послів:

Фармери	38
Консерватисти	4
Ліберали	4
Робітничі	4
Независ. робітн. посол	1
З дев'ятих округів, де не проголошено ще вибору послів, фермерські кандидати є горою в чотирих, а ліберали в п'ятих.	

Едмонтон, Алта., 30. червня. — Едмонтон буде заступлений у слідуючому провінціальному парламенті двома консервативними послами, одним фермерським, одним ліберальним і одним робітничим.

Робітничим послом є алдермен С. Л. Гибс, якого вибір проголошено при 15 розпреділюванню голосів.

НЕМА ВИГЛЯДІВ НА ПОЛАГОДЖЕННЯ МАЙНЕРСЬКОГО СТРАЙКУ.

В британському парламенті перейшов друге читання законопроєкт, який збільшує працю в майнах з 7 на 8 годин.

Лондон, 30. червня. — З огляду на неполадження майнерського страйку, в офіційальній "Газеті" проголошено продовження вимкового стану.

На своєму вчорашньому мінтингу езекутива Майнерської Федерації сильно підтвердила свою попередню опозицію до всякої зміни годин праці або знижки платні.

Секретар Федерації А. Дж. Кук оповістив, що езекутива буде розбирати сьогодні справу відтіннення робітників, що доглядають майнів. Таким робом положення виглядає так само безнадійним, як було тижні тому назад.

Лорд Лондондері, один з великих вуглевих магнатів, виголосив вчора в Блфесті промову, в якій виразно заявив, що немає виглядів на поладження страйку.

Він сказав, що як Кук і Смит (секретар і президент Майнерської Федерації) не змінять свою попередню опозицію до всякої зміни годин праці або знижки платні.

Вчора вечером у парламенті перейшов друге читання законопроєкт, який збільшує працю в майнах з 7 на 8 годин.

Робітничі поправки, щоб відкинути цей законопроєкт, була повалена 355 голосами проти 163.

ПРОКУРАТОРІЯ ЖАДАЄ ПОКАРАННЯ КОМУНІСТИЧНИХ ПОСЛІВ.

Прага, 25. червня. — Державна прокуратура зажадала від парламенту, щоб він покарав 21 комуністичних і 6 національно-соціалістичних послів висиланням з країни за "невідповідне поведіння" на сесії парламенту. Між тими послами знаходяться дві жінки і буюший міністер за знінь.

Домагання прокуратури находитесь в руках парламентарної комісії посольської нети-кальності і на днях вона видасть своє рішення в цій справі.

Обвинувачення комуністичних послів за "невідповідне заховання" відносяться до обструкції, яку вони зробили мінудлого тижня підчас дебати над заборною ввозу збіжжя і над платнею попів.

На тому засіданню обструкція прибрала такі розміри, що комуністичні послы стягнули з крисла президента парламенту й поломали міністерські лавки.

ЛІГА НАЦІЙ ОДОБРИЛА ФРАНЦУЗЬКУ АДМІНІСТРАЦІЮ В СІРІЇ.

Женева, Швайцарія, 23. червня. — Мандатова комісія Ліги Націй прийняла звіт французького високого комісара де Жувеняля про положення в Сирії і тимсамим вповні одобрила французьку адміністрацію в тій країні.

На публичному засіданню мандатової комісії була присутна сирійська делегація під проводом Чекіба Арсліяна. Коли Арсліяні встав і хотів опрокинути фальшивий звіт де Жувеняля та представити дійсне панування Французів у Сирії, агент тайної поліції примусив його сідати, загрозивши виклиненням делегації з сали.

Всю вину за повстання в Сирії Франція звалоє на Туреччину і тих Сирійців, що відносяться прихильно до Туреччини. Французький комісар обвинувачує турецький уряд, що він гримає й воєнними матеріялами допомагає повстанням в Сирії.

ЗНОВУ КРОВАВІ РОЗРУХИ В ПОЛЬЩІ.

Варшава, 24. червня. — Мармарку в Гостиню, на захід від Варшави, прийшло сьогодні до кровавих розрухів, підчас яких одну особу убито й 8 ранено.

Поліція арештувала 14 комуністичних агітаторів.

“UKRAINIAN LABOR NEWS”

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: J 1465.

“УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ”

газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Домі, на р. в. вулиці Пчірчард і Мендregor, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

РОБІТНИКИ НА ДОПОМОГУ СВОЇЙ РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКІЙ ПРЕСІ.

В минулому числі “У.Р.В.” поквітковано було звіт з травневої кампанії допомоги робітничо-фармерській пресі в Вінніпегу, а в кожному числі “У.Р.В.”, “Фармерського Життя” й “Робітничі” поквітковуються звіти з різних інших місцевостей Канади.

Як минулих років, так і цього року, перед в пресовій кампанії ведуть вінніпегські робітники й робітничі, а навіть їх діти. Розуміється, в Вінніпегу живе значно більше українських робітників і робітниць, ніж в якійсь іншій місцевості Канади. Але не треба цього закривати, що коли порівняти число вінніпегських робітників і вислід кампанії пропорційно до числа українських робітників в інших місцевостях, то побачимо, що тут переважає не в чисельності, але таки в ширій, звязатій праці, в розумінні значіння своєї преси.

З різних організаційних звітів бачимо, що для деяких відділів наших робітничо-фармерських організацій ухвалили їх з'їзди та конвенції про те, що місяць травень цілком призначений для робітничо-фармерської преси, не в як, як кажуть, “законом”. А коли-б ці ухвали й були законом і всі організації в місяці травні дійсно працювали лише для своєї преси, то й ту працю треба міряти не по назві, але по зав'язттю.

Цим ми цілком не маємо на думці кинути докір нашим організаціям деяких місцевостей, але говоримо це, порівнюючи загальний вислід травневої кампанії з кампанією сегомого Вінніпегу й кажемо, що вінніпегські робітники й робітничі та їх діти працювали цього року для своєї преси ще з більшим зав'язттем, ніж минулого року в місяці травні. (Істоппада тут в рахунок не беремо, бо це зовсім інша пора року.)

Ми вже згадували й тепер пригадуємо, що вінніпегські робітники й робітничі, головні члени й членкині робітничих організацій, винесли на своїх плечах в місяці квітні дві великі фінансові кампанії: одну на будову Укр. Роб. Дому в Торонто, а другу на будову друкарні в Вінніпегу. А економічне положення вінніпегських робітників не тільки не краще від робітників в інших місцевостях, але ще й гірше, ніж в деяких місцевостях.

Однак ми знаємо також і те, що в кожній місцевості в певний час року є власні місцеві татари на організації в зв'язку з утриманням дитячих шкіл, сплатою догуг на будинках та інших організаційних й освітніх видатках. В зв'язку з цим, звичайно, одна місцевість краще попрацює в листопаді, друга в травні, і так одне друге покриває.

Минулої осені, наприклад, на першому місці стояла маленька майнерська місцевість Колгорт в Альберті, а нині вона майже заперла. Заверла не по своїй вині: майні заклопотані, робітничі роз'їхались шукати праці й куска хліба.

За те цього року добре відкупилися місцевості Форд Сіті, Колмен, Вест Форт-Вільям, Коністон, Трансконга й Іст Килдона. По Вінніпегу ці місцевості стоять на першому місці щодо переведення травневої кампанії в користь нашої преси. Інші місцевості також зробили, що змогли, в користь преси в місяці травні. З деяких місцевостей нема ще звітів і дуже можливо, що вони будуть стояти між першими, хоч і прислали свої збірки пізніше.

Звізми загальною, остання травнева кампанія в користь нашої преси випала досить добре. Вона ще раз дала доказ, що українські робітники й фармери в Канаді вміють вже оцінити вагу своєї друкованого слова і що вони від уст собі відіймуть, а дадуть на підтримання своєї преси. Вона ще раз показала нашим ворогам з патріотичного табору, за які то “московські рубли” видається українська робітничо-фармерська преса, як це “патріоти” не раз писали у своїх газетах.

Згадування про українських “патріотів”, мимоволі приходять на гадку, як то вони пару років тому назад висміяли нас у своїх газетах за збирання пресового фонду. Вони доказували тоді на чім світ стоїть, що збирання пресового фонду це жебрачство, це доказ, що наша преса немає попиртя серед читачів. І незалежно від цього вони самі почали закладати своїх читачів до збирання пресового фонду. Те, на що п'явали, гарненько відказали, і пішли нашим слідом. Тільки біда в тому, що ніхто не спшився і не спшився скласти ім же пресовий фонд. Як графітист хтось, що дасть 50 ц. або долара на пресовий фонд, то вони зараз поквіткують його жертву на першій сторони. Однак і це нічого не помагає. Результат цього бачимо такій, що навіть не в кожному числі (раз на тиждень!) є поквітковано бодай 50 ц. Це найкращий доказ, як читачі підтримують патріотичні газети.

А в той сам час українські робітничо-фармерські газети в кожному числі поквіткують пресовий фонд без яких особливих закликів, а після травневої й листопадової кампанії кожне число “Укр. Роб. Вістей” (три рази на тиждень!) цілі сторони відтупан на поквіткування пресового фонду й збірної передплати. Ось де, панове патріоти, попертя в масах читачів! Такою “жебрачницею” ми гордимось, а не соромимося її. В такий простягає руку за жебрачницею, але дістає дулю, а не жертву.

Українські робітники й фармери в Канаді можуть лише гордитися тим, що виключно власними силами удержують пресу, яка під кожним оглядом перевищує пресу українських патріотичних таборів, хоч ця остання вислудується за гроші всім і вся. Пресова кампанія в місяці травні хай буде дальшою заохотою для українських робітників і фармерів у їх праці в користь своєї преси.

Товаришу Робітнику! Не забувай, що твоя одинока газета в Канаді — “Українські Робітничі Вісті” — видається лише за твої гроші і інших таких самих, як ти. Памятай, що твоя газета від нікого не надіється помічі, лише від тебе. Тому прислав перебілату і скільки зможеш на пресовий фонд, а цим сповни свій найголовніший обов'язок!

НАУКОВИЙ РОЗВИТОК НА УКРАЇНІ.

Пленум Головного Наукового Комітету України (Укрголовауки), що недавно відбувся в Харкові, зробив важливу роботу в справі зближення наукових робітників зі всіма процесами будівництва соціалістичного господарства на Радянській Україні. Соціалізму не можна збудувати без індустріалізації господарства, індустріалізація ж неможлива без найтіснішого зв'язку промисловости з науковими інституціями, без належної кількості кваліфікованих наукових робітників.

Особливе значіння в роботі пленуму Укрголовауки має ухвала нового статуту Української Академії Наук, що стає найвищою інституцією, яка має розвивати знання, зв'язані з практичними потребами культурного та економічного будівництва України, підтримати творчу діяльність українських наукових закладів та стежити за розвитком міжнародної науки, вкладаючи до неї наукові здобутки України. Не менше значіння має й утворення державного культурно-історичного заповідника в колишній Києво-Печерській Лаврі.

Пленум ухвалив також певні заходи в справі організації Всеукраїнської Сільсько-Господарської Академії, найвищої огнища сільсько-господарської науки, що має дати мільонам українських селян потрібну зброю, щоб підняти на вищий шельф продукуючої родючої нашої землі й організувати цю продукцію на соціалістичних засадах. Він накреслив низку практичних заходів щодо дальшої українзації наукових закладів, без чого неможливе підвищення культурного рівня багатоміліонного відстаючого селянства і просякнення його ідеологією пролетарського змістом.

Загалом-же кажучи, робота пленуму, його ухвали та виступи представників влади ще раз довели, що на радянській землі утворюються найкращі умови для наукової роботи, бо без неї, без зв'язку її з широкими масами робітників і селян неможливе досягнення тих завдань, що висунула на кон міжнародного життя Велика Жовтнева Революція. Праця і наука живуть і розвиваються на радянській землі в тісній сполучі, творять сучасне і майбутнє вільних робітників і селян.

Ця єдність набуває особливої ваги тому, що, як виявилось на пленумі, не всі господарчі органи з належною увагою ставилися до цього часу до тісного зв'язку з науковими інституціями, а подекуди навіть намагалися відмежуватися від

їх. Пленум цьому шкідливому явищу поклав край гострою й заслуженою критикою та накресленням конкретних заходів щодо тіснішого контакту, як наукового, так і матеріального, в роботі господарчих установ з науковими дослідними катедрами, інститутами й Українською Академією Наук.

Деякі з наших “друзів”, яким ми оце назавжди пізнали, як наших ворогів, сказали: “Ми мусимо дещо зробити, ми мусимо побачитися з прем'єром і розпочати переговори з ним”. Але прем'єр уклався спати і не прийняв їх. Тільки слуга його виїшов та сказав:

“Панове, час вам іти. Говорити нема з ким. Все вже спить”... (1)

Далі робітничі фракції виступили в парламенті. Промови МекДоналда та Томаса були такі, що в майбутньому робітничтво читатиме їх з почуттям сорому. Я і Смит слухали ці дебати. Смит був обурений, Я-ж був, як завжди, спокійний і ми покинули парламент. Ми всі бачили оці маневри. Ми бачили, як Чорчід і МекДоналд вибігли. Уряд орудував очима людськими.

Коли вже розпочався загальний страйк, це дуже переякало членів Генеральної Ради за деякими винятками. Генеральна Рада натискала на майнерів, щоб вони пристали на пропозицію Семюела (голова королівської комісії) для того, щоб насамперед припинити загальний страйк.

Я сказав залізничникам, що один з найбільших злочинів їхніх лідерів є не тільки в тім, що вони покинули на призово майнерів і зрадили їх, ба й в тім, що вони зрадили самих залізничників. Вони були ладні припинити страйк, не здобувши ніяких гарантій для залізничників. Це була одна з найгорніших сторінок в історії боротьби робітничтва. Ми казали Генеральній Раді, щоб вона не припиняла загального страйку, аж доки підприємці не візьмуть назад всіх робітників. Томас на це пририливо відповів мені:

“Це вас не обходить”...

Нам розповіли, що Генеральна Рада має гарантію, що уряд пристане на пропозицію Семюела. Ми не вірили, що Генеральна Рада прийняє загальний страйк і обдурює майнерів. Але так воно було: робітників обдурили.

“Панове, час вам іти. Говорити нема з ким. Все вже спить”... (1)

Далі робітничі фракції виступили в парламенті. Промови МекДоналда та Томаса були такі, що в майбутньому робітничтво читатиме їх з почуттям сорому. Я і Смит слухали ці дебати. Смит був обурений, Я-ж був, як завжди, спокійний і ми покинули парламент. Ми всі бачили оці маневри. Ми бачили, як Чорчід і МекДоналд вибігли. Уряд орудував очима людськими.

Коли вже розпочався загальний страйк, це дуже переякало членів Генеральної Ради за деякими винятками. Генеральна Рада натискала на майнерів, щоб вони пристали на пропозицію Семюела (голова королівської комісії) для того, щоб насамперед припинити загальний страйк.

Я сказав залізничникам, що один з найбільших злочинів їхніх лідерів є не тільки в тім, що вони покинули на призово майнерів і зрадили їх, ба й в тім, що вони зрадили самих залізничників. Вони були ладні припинити страйк, не здобувши ніяких гарантій для залізничників. Це була одна з найгорніших сторінок в історії боротьби робітничтва. Ми казали Генеральній Раді, щоб вона не припиняла загального страйку, аж доки підприємці не візьмуть назад всіх робітників. Томас на це пририливо відповів мені:

“Це вас не обходить”...

Нам розповіли, що Генеральна Рада має гарантію, що уряд пристане на пропозицію Семюела. Ми не вірили, що Генеральна Рада прийняє загальний страйк і обдурює майнерів. Але так воно було: робітників обдурили.

ропадського, мають самих ліри не гетьманів, а в молитві споминують “благовірного і богохранного Гетьмана нашого Павла і все православне воїнство його”.

“Український Голос” повинен запротестувати, а січовики обуритися. Де-ж хто бачив — служать Скоропадському воєні, греко-католики, а їх поли й отамани моляться за “православне воїнство”.

Здається, ніколи вам, панове гетьманці не вдасться “покорити під ноzi” свого гетьмана ніякого “врага і супостата”, і краще “да помяне вас господь бог в царстві своїм”, а на тому “царстві” хай виросте здоровий лопух — аминь.

ЯКИМ КОРОЛЕМ БАЖАЄ БУТИ ВИШИВАНІЙ.

Певно читачі “У.Р.В.” забули вже, хто то є Василь Вишиваний. Є де Вільгельм Габсбург, що вже від довшого часу укравізував себе і назвав Василем Вишиваним.

Коліс'я він грав видатну роль серед української націоналістичної дипломатії, його навіть називали претендентом на княжий престол в Кієві.

Кореспондент Американської газети “Нью Йорк Амерікен” дав недавно з цим Вишиваним у Відні інтерв'ю. Вишиваний заявив запит кореспондента, що він ніколи не був претендентом на український королівський чи гетьманський престол, а тим більше не є ним сьогодні. А не був він ним ще й тому, що надто добре приглянувся він королівському життю, щоб мати якісь ілюзії щодо цього “джабу”. Він не вартує того, щоб за ним побивалися. Положіння і роль королів сьогодні така, що ніяка амбітна людина не буде мати вдоволення з тої позиції.

Правдивими королями не є сьогодні ті, що сядуть на європейських престолах, а ті, що живуть в Америці. Такі, як Морган, Генрі Форд і їм подібні. Бо такий Морган може викликати своїм одним підписом цілий переворот в одній європейській країні. Може повалити уряд, знизити валюту і добробут. А який інший король годен сьогодні чогось подібного доконати?

Так говорив Вишиваний. Такий Форд, на думку Вишиваного робить переворот в індустрії. Він розв'язує на свій лад конфлікт між працею, а капіталом. Фордизм проникає цілий світ. Форд могучий і ніякий король не може з ним зрівнятися. От таким королем хотів би бути і Вишиваний. Фінансовий або промисловий король — це була би та позиція, яка відповідала би його поглядам.

Побожні бажання, але що-ж зробиш? Вишиваний заявив проти вської інтервенції в українській справі з боку чужих держав, бо такі інтервенції є тільки свого рода авантюрами амбітним єдиним, а самому народові користі не приносять. Тому такі інтервенції заздальгід заохоту не надачу.

А нам здається, що коли-б такі справді трапилися Вишиваному десь посада короля, то він не відмовився-б. Але що тепер і так є кілька королів безробітних, то й Вишиваний мріє вже про такий “джаб”, який має Форд.

Посада справді надійніша, чим королівська, але все-ж таки не для Габсбургів.

ЗА ЧЕРВОНУ КРАВАТКУ.

Перед роком вернув до Старого Самбора з еміграції з Чехословаччини син тутешнього мішанина Осип Сенета. Носив він червону краватку та червоний гузік у кляпці сурдута. Мабуть не признала тутешня поліція небезпечним для держави, тому переверла 3 червня рано при участі слідчого судді у нього ревізію та арештувала його і переверла до судових арештів. Забрано в нього кілька брошур і приватну його кореспонденцію. Арештований Сенета хорий на важку грудну недугу.

А. ДЖ. КУК ПРО ЗРАДУ ТРЕЙД-ЮНІЙНИХ ЛІДЕРІВ.

А. Дж. Кук, секретар англійської федерації майнерів йнолосів на мітінгу в полудневій Валлі промову, за яку на него напали реакційні лідери трейд-юні й як він відмовився помістити орган Бритійської Парті Праці “Дейлі Гералд”.

— Майнери, — сказав Кук, — борються сьогодні за хліб. Але незалежно від цього боротьба за зміну конституції в нашій країні. Консервати намагалися отруїти робітничі лави. Вони шепочуть робітникам, що, мовляв, Кук заробляє великі гроші й живе в роскошах. Але будьте певні, що кожний цент з мого зарбіку йде до фонду підприємця майнера. Так само робить і наш голова (скорбний Річардсон).

Що-до припинення загального страйку, Кук сказав, що “коли всі дізнаються про факти, цього буде досить, щоб зганьбити певні особи за їхню божачку та огидну зраду”. На жаль, майнери не мали представництва в Генеральній Раді: Том Річардс був хорий і не міг бути на нарадах, а Роберт Смайлі зробив щось подібне до помилки, як він сам каже. Сам Кук був тієї думки, що його товариші продовжувати справу і що ніякої зради не буде. Він вимагав від Генеральної Ради кооптувати двох майнерів, але та відмовилась.

— Ми мусили, — каже Кук далі, — боритися не тільки проти уряду та підприємців, але й проти деяких робітничих вождів. Щодо уряду та підприємців, то про них можна принаймі сказати, що вони бо-

ються за свої власні інтереси. Але увіт собі, “як було наше становище, коли проводили інші трейд-юні, — де робітники заробляють на 50—100 відсотків більше, ніж майнери, нахально наслідуючись на проводирів майнерів і вимагали від них, щоб вони пристали на умови, які означали зменшення зарбітної платні майнерам.

Я завдав деякого терору з боку влади, у мене є деякий досвід з попередніх переговорів з головою уряду 1920 та 1921 років. Але я мушу сказати, що ніколи ні підприємці, ні уряд так не тероризували нас, так не допминались, щоб ми пристали на зменшення зарбітної платні, як це робили тепер певні проводирі трейд-юні. Про це знає уряд, знають і власники копалень.

Один з представників ворожого табору, з табору підприємців сказав мені: “Генеральна Рада нам допоможе”. А голова уряду вже не раз висловлював подяку Генеральній Раді. Генеральна Рада провадила свою страйкову політику без ніякого порозуміння з нами. Так само і проголосила загальний страйк. В неділю, 2 травня перед початком загального страйку, коли члени езекутивні майнерів вирушили до вугільних районів, я доповідав, що Генеральна Рада веде з прем'єром переговори про нашу справу. Нас, бачите, не запросяли! Я зверну на це увагу Генеральній Раді й цілком виразно висловив свою думку щодо такої тактики.

Коли напишуть історію цього руху, багато дехто “пекти-

чів би, як хутко родового гетьмана “господь бог помянує би в царстві своїм”. Але, ваше благородді, свині свиню. І хоч багато хамства цілком слушно закінув Гриневецкий українській націоналістичній інтелігенції, то ні себе, ні Назарука він не вибілів, але таки оцю попутанню та конгломератом лайливих слів доказав, що його пацієнт (Назарук), якого він так завзито обороняв перед Грицаєм, є батьком всіх хамів і шурів, що втік від націоналістичного потапаючого корабля, лишаючи на ласку голоду, холоду, тифу й Денікина недобитки Галицької Армії.

Брехню є також, що Польські молитвою відізнали Польщу. Краще Гриневецкий слитав би Назарука, від чого він в 1919 році втік за Петрушевичем і з цілою стотисячною армією й Галичини — від польської молитви, чи від французьких гармат, з яких стріляли “галерчики”.

* Правдою є, що українська націоналістична інтелігенція уважає “найбільшим будівничим не того, хто справді буде (хоч би навіть буржуазну українську державу), але того, хто руйнує”. Прикладом до цього є її плач, паннахиди, та вихвалявання, як національного героя — Петлюри. Але ні Назарук, ні Гриневецкий тут не стали не відмовився-б. Але що тепер і так є кілька королів безробітних, то й Вишиваний мріє вже про такий “джаб”, який має Форд.

Посада справді надійніша, чим королівська, але все-ж таки не для Габсбургів.

І хоч Гриневецкий (дехто каже, що це сам Назарук написав ту статтю) каже, що “народне поняття абстрактне, саме в собі хаотичне і не здатне до ніяких вартости тих людей, які для него працюють” — то здається годі найти десь більше хаосу, чим в головах гетьманців і то в тих з “докторатами”. Навіть помолитися за свого “родового гетьмана” та за його “воїнство” не уміють.

Самі вони є греко-католики, самі сядуть коло пантофля Хоштинного й Будки, поробили своїми органами греко-католицької газети “Амеріку” й “Канадійського Українця”, у своїх січах, як одинокі на цілому світі творять “воїнство” Ско-

ВІННІПЕГСЬКА МАНДОЛІНОВА ОРХЕСТРА ФРАНЦУЗЬКА СОЦІАЛІСТИЧНА ПАРТІЯ ВІДДІЛУ Т-ВА УКР. РОБ.-ФАРМ. ДІМ.

(З НАГОДИ П ВИЗДУ В ЗАХІДНУ КАНАДУ.)

П'ять літ тому назад заснувалися в Вінніпегу, при Робітничій Дітчій Школі Укр. Роб. Дому маленька дітча мандолінова орхестра, що складалася з 8-9-літніх дівчат, самих завбільшки, як їх мандоліни.

дїтчу орхестру". І так повстали дітчі орхестри. Чи всі вони є ідеальні — це годі сказати. Чи хоч деякі з них дорівнюють вінніпегській — також ставимо це під знак запитання. Але ж ми знаємо,

цею заробляють на свій прожиток. Це є молоді членкині наших робітничо-фермерських організацій, членкині вінніпегського відділу Секції Молоді ТУРФДім.

Тому цю орхестру ми уважимо великим культурним здобутком не тільки Товариства Української Робітничо-Фермерської Дім, але й цілого українського працюючого населення Канади.

Дівчата Мандолінової Орхестри при Відділі ТУРФДім у Вінніпегу.

З ходом часу орхестра, на яку на початку дивилися як на премію забавку, почала зростати: чисельно, віком і культурно. Нині вінніпегська дітча мандолінова орхестра при У.Р.Д. є великим культурним здобутком не лише Товариства Української Робітничо-Фермерської Дім, але культурним здобутком українських працюючих мас Канади взагалі.

Хоч є це не великий числом (17 осіб), але добре зібраний мистецький колектив, що ним гордиться б кожна культурна нація. Цей колектив вірно служив на сцені мистецтва цілих п'ять літ, плекаючи серед українських робітників і фермерів любов до музики, роблячи музику її пісню сильним організаційно-культурним чинником в житті працюючих.

Ми нині читаємо часто в наших газетах про те, що майже кожна більша місцевість в Канаді, де є відділ ТУРФДім, має свою дітчу мандолінову орхестру. Десятки таких орхестр є по цілій Канаді. Але матірью всіх цих орхестр є вінніпегська мандолінова орхестра. Що року з'їжджалися на з'їзді ТУРФДім до Вінніпегу робітничі й фермерські делегати з різних місцевостей й кожного разу захоплювалися виступами вінніпегських мандолінисток. А відвідаючи до дому, казали: "Всіх сид докладемо, але й в себе zorganizуємо"

шо всі нині наші орхестри, по перше — молодші; по друге — не мали вчасно відповідних вчителів, тоді як вінніпегська першим своїм вчителем мала т. М. Поповича, а відтак через довгий час т. П. Угрюнка, який і нині ширю працює над її культурним розвитком.

Постепенно, від української народної побутової пісні орхестра йшла вперед до оригінальних творів українських композиторів: Лисенка, Воробкевича, Ніжанковського, Колеси, Леонтовича, Козидького, Вериківського й інших. А від них до композиторів світової слави. Не відриваючись від свого первородного гнізду — української народної пісні, мандолінова орхестра, крім вище згаданих українських композиторів, має в своєму репертуарі твори таких славних композиторів: Верді, Шуберта, Россіні, Менделсона, Дворак, Бетовена. Крім того, має ще прекрасну збірку італійських та еспанських популярних чти народних пісень п. н. "Черлини Італії". Багато з цих творів вона виконує майстерно.

І поза цим всім — це ж не є фахові музиканти. Це є шкільні дівчата, що перш за все пильнують своєї шкільної науки, а потім музики, якій вони віддають всі свої вільні хвилини. Це ж є діти українських робітників, батьки й матері яких, тяжкою мозольною пра-

жемо великим культурним здобутком не тільки Товариства Української Робітничо-Фермерської Дім, але й цілого українського працюючого населення Канади.

Вже через пару останніх років домагалися українські робітничі зі сходу Канади, щоб вислати цю мандолінову орхестру в об'їздку по Канаді. Минулого року мандолінова орхестра відвідала Порт Артур, Форт Вільям, Вест Форт Вільям, Форт Френсес і Інтернешнієл Фолс з дуже великим моральним успіхом, про що писали англійські газети цих місцевостей.

Цього року, не дивлячись на домагаючі зі сходу Канади, Ц. В. К. рішив вислати мандолінову орхестру на захід. Одинокий час, в який орхестра може виїхати — це літній, підчас шкільних ваканцій. Отже справа виїзду мандолінової орхестри вже вирішена, і наші мандолінистки виїдуть з Вінніпегу 6. липня, у вівторок рано й ввечерю того самого дня дадуть свій перший концерт в місті Брендоні, в "Орега Hall".

В своїй подорожі орхестра зробить приблизно 2,500 миль дороги і дасть 45 — 50 концертів. Концерти вираховані головно на більші міські центри, а також на робітничі осередки. Але на скільки дозволить час

сток, ми кличемо всі наші організації, всі відділи й товариства ТУРФДім та Р.З.Т., як також всіх українських робітників і фермерів дати нашої (вашої, товариші робітничі й фермері) мандолінової орхестрі всяке моральне й матеріальне попертя. Стрінте орхестру на стайці, привітайте мандолінисток, як дітей таких самих робітників, як і Ви, дайте їм/притулок, допоможіть в устроєнні концерту чи то в англійському театрі, чи в Укр. Роб. Домі, а відтак вируйте їх в дальшу дорогу. Все, що наші мандолінистки здобули своєю довготривалою працею на полі музики — вони з вами поділяться. Подорож нашої мандолінової орхестри на захід Канади є великою культурною подією в життю українських трудящих мас цієї країни.

Наша орхестра понесе між населення західної Канади прекрасну українську пісню, а одночасно заведе музичну й організовану українську робітничу й фермерську в своєму культурному розвитку дітями вже й до творів великих творців міжнародної класичної музики.

Бажаємо найкращого успіху нашої Дівчачій Мандолінової Орхестрі й через неї передаємо ширший привіт всім тим, хто відвідає її концерти.

М. Штумельский, секретар Ц.В.К. ТУРФДім.

Недавно відбувся в Клермон-Ферані конгрес французької соціалістичної партії, на порядку дня якого стояло: відношення до колоніальної політики; робота серед молоді й утвердження власної соціальної газети. Але коли прийшло до обговорення цих питань, то попри них прийшли більш важкі, пекучі й на тему дня питання, а саме, чи повинна соціалістична партія приймати участь в коаліційному міністерстві разом з буржуазними партіями, чи повинна вона провадити політику підтримки радикальної партії, не входячи до уряду, чи, як вимагає ліві крило, вона повинна рішуче відмовитися від участі в підтримці та стати на непримириме класове позицію, що вимагає від партії самостійної політики. Остання пропозиція передбачає цілковитий розрив співробітництва з буржуазією та союз з іншими пролетарськими партіями у питаннях, що потребують об'єданого виступу робітників.

До цього часу французьким соціалістам, не зважаючи на їх самовіддану підтримку урядів Ерію, Пенлеве і почасти Бріана, так і не вдалося провести ніякої реформи, не довелось здійснити ніякої об'їздки, які вони давали працюючим масам. Підтримуючи буржуазний уряд, вони голосували кредити на війну в Марокко і Сирії, вували податки, що всім своїм тягарем лягали на беднічій масі населення, вони зовсім забули про горде гасло, що самі ж кинули в виборах і що ним обіцяли для врятування фінансів країни — "взяти гроші там, де вони є". Від пропозиції комуністів, що до спільних виступів для боротьби з фашистською реакцією, соціалісти уперто відмовлялися. Вони культивували у французькому народі Ліварьскі оману й ілюзії, що до діяльності Лігі-Націй. Вони підтримували всі кампанії, скеровані проти С.Р.С.Р. і багато допомагали поширенню брехливої легенди про "червоний імперіалізм" Радянського Союзу. Діло дійшло до того, що член соціалістичної партії і один з видатних її керівників — Поль Бонкур, став офіційним представником французького уряду у Лізі Націй та комювіжером французького імперіалізму в суцільній С.Р.С.Р. державах.

Внаслідок цього низ партії дедалі лівіють і праве крило втрапило майже всю опору в масах. За Реноделем та Полем Бонкуром нині йдуть тільки

дрібні буржуї й інтелігенти, що увійшли до партії з того часу, коли вона стала партією урядовою, а значить, здатною дати своїм членам тепленькі місця. На другому полюсі виявилось і сформувалося ліві крило, що спирається, головним чином, на парізьких робітників. Тут утворився "комітет революційної чинності", що різко заперечує будь яке співробітництво з буржуазією і налістає на єдиному фронті з комуністами, хоча-б в окремих конкретних питаннях.

Провідну роль в партії грає центр, що негативно ставиться до участі в буржуазному уряді, але допускає підтримку такого уряду тоді, коли це може бути вигідним. Послідовності в цій політиці, звичайно, нема ніякої. Підтримка найчастіше є не більше, як замасковане співробітництво. Саме на ґрунті підтримки заподіяли французькі соціалісти найганебіші з своїх зраджств. Але програма і тактика центра — це найкращий захисток для опортуністів, що пориваються співробітничати з буржуазією, але побоюються незадоволення робітничих мас.

Ці три тенденції і зустрілися на конгресі в Клермон-Ферані. Звичайно центристу звернули свою увагу насамперед на ліві крило і провідників останнього — Морісові Морену — довелось вислухати чимало нападів за комунізм.

Резолюція лівих, що вимагала замість співробітництва з буржуазією єдиного фронту з комуністами, зібрала всього 166 голосів, в той час, як центристів 2,249 голосів. Праві крило Ріноделя й Бонкура зібрало 685 голосів і відмовилося від участі в центральних органах партії.

Колі-б ця мандрівка бактерій була остаточно доказана, то це був би один крок вперед до ствердження, що **дещо** у асесвіті, тезда землею, є також живу-чі істоти.

Ці три тенденції і зустрілися на конгресі в Клермон-Ферані. Звичайно центристу звернули свою увагу насамперед на ліві крило і провідників останнього — Морісові Морену — довелось вислухати чимало нападів за комунізм.

Резолюція лівих, що вимагала замість співробітництва з буржуазією єдиного фронту з комуністами, зібрала всього 166 голосів, в той час, як центристів 2,249 голосів. Праві крило Ріноделя й Бонкура зібрало 685 голосів і відмовилося від участі в центральних органах партії.

Колі говорити формально, ліві потерпіли поразку. Але треба мати на увазі, що на минулих конгресах не було організованої ліві опозиції, що стоїть за єдиний фронт. Знову керує партією лише праві, але не можна не помітити повної поразки правих та переступлення центра ваги керування партією вліво. Можливо, що це переступлення не таке важливе само по собі, але воно цінне як симптом заколоту, що йде в соціалістичних партіях низах і є наслідком полівиї французького робітництва, що дедалі шириться.

Видно, що в Чехословаччині дурниці ще не перевелися.

Доказом на те, що бактерії дійсно мандрують через всеві-

РІЖНІ ВІСТІ. ВСЕУКРАЇНСЬКА МУЗЕЙНА НАРАДА.

З 25. по 27. травня в Харкові відбувалася об'єднана нарада музеїв Укрнауки і Укрполітосвіти.

Наради відкрито доповіддю заступника Наркомоса Ріпо на тему "Місце музеїв в системі освітніх установ". Далі на порядку денному стояли питання про охорону пам'яток, про організацію музейної сітки й інші.

Серед бжичих справ заслухано інформаційну доповідь про утворення наукового музею України, що відбивав би українську дійсність в її побутових, мистецьких і культурних виявленнях.

ФІЛІЯ СОЮЗУ УКРАЇНСЬКИХ ГРОМАДЯН В ЛОНДОНІ.

В Лондоні (Англії) засновано українську громаду, що вдалася до Союзу Українських Громадян у Франції з проханням прийняти її, як свою філію. На організаційних зборах товариші Дзюбановський та Байдак намалювали страшний стан українців Західної України під польсько-буржуазною окупацією. Тов. Ячмінський прочитав реферат про революційний рух в Росії й на Україні і ясно довів кінцеву потребу, щоб українські трудящі, що опинилися за межами рідної землі, набралися свідомості, стали в ряди трудящих цього світу і в рішучу годину знали, хто ворог, а хто борець за права трудящих. Збори зустріли доповідіччя окликами: "Геть польських папів", "Слава і честь Союзові українських громадян у Франції!"

НОВИЙ БЛАЗЕН.

В ч. 90 чеської газети "Роль" — органі помічників і кур'єрів, вміщено портрет провідника Полтавця - Остриця: гетьманська шапка, на плечах погоня німецького фельд-маршала та аксельбант, на ший великий хрест невідомого ордена, а під всім цим така підпис: "Іван Полтавець-Остриця, гетьман вільної України".

УКРАЇНСЬКА МОВА І СТУДЕНТИ.

Рادا Народних Комісарів України затвердила нові правила вписів і прийому студентів до усіх вищих шкіл Радянської України. Всі вступаючі на студії до вищих шкіл на Україні мусять знати українську мову. А студенти, що прибули з інших республік С.Р.С.Р., мусять по прийнятті їх до ВУЗів на Україні на протязі року, здати іспит з української мови.

ПАМ'ЯТНИК ШЕВЧЕНКОВІ В ТУРКМЕНИСТАНІ.

28. квітня 1926 р. в Полтавському (колиш Асґабад) відкрито пам'ятник Т. Г. Шевченкові. Полторацький виконком повідомив про це Українську Академію Наук, яка надіслала привітальну телеграму, в якій вітає відкриття пам'ятника великому поетові і художникові України, що підчас свого заслання увів у своїх малюнках та повістях типи й побут Туркменістану.

ПІЛСУДСКІ ПРОТИ ПІЛСУДСЬКОГО.

(Малій фейлетон.)

Буває так у житті, що слова розходяться з ділом. Та ще частіше можна зустріти це в політиці.

Малих людей бють за те немилосердно і дуже часто. "Великих" бють тоді, коли вони провалюються.

Піلسудські належить до надлюддей. До нього не підходять ні одна мірка.

Ще в перші роки існування Польщі, коли Пілсудські був головою (начальником) держави, він закріпив своїм підписом декрет, що мав зберігати лад і цілість дорогого його батьківщини.

А під цим усім підпис: "Дано в Варшаві дня 11 січня 1919 року.

Начальник Держави Пілсудські". Коли-б застосовувати тепер наведений 100-й параграф декрету, то Пілсудські заслужив на каторгу протязом 10 до 15 років.

Сам писав, сам підписував, сам мусяв би й застосувати до себе.

"ПРИСЯГА САЛДАТА".

"Присягаю Пану Богові всемогутньому, в трійці святий єдиному, бути вірним батьківщині моїй, Річисполній Польській, прапору військового ніколи не відати, стати на варті конституції та чести салдата польського, завісовий і президентів Річисполної Польської бути слуханим, наказувати начальників і вождів вірно виконувати, таборі військового зберігати, за діло Батьківщини моєї боротися до останнього подиху в грудях і взагалі так поступати, щоб я міг жити і вмерти як чесний польський салдат. Так допоможі мені Бог та свята мука його. Аминь".

Як бачимо присяга звучить ясно, а дійсність показала, що салдат тлумачить її ще янїше. Він зрадив присягу, він зрадив і батьківщину і президента та зрадив без висновків.

ПОДОРОЖ НА ПРОМІНІ СОНЦЯ.

"Подорож на проміні сонця" — це звучить чудно і фїонай-менше казково, а однакж це не проста вигадка. Це научна гіпотеза, що має в собі дуже багато ймовірності. Ну, добре! — скаже невідін — допустім, що на проміні сонця можна їхати, але хто-ж ті пасажири, що можуть подорожувати в такий спосіб? А хто жби? — Найменші животини, які досі знає світ: бактерії.

Соняшного проміння, ми не бачимо, а тому нам здається, що це мусять бути шось такого тонького, дрібного й делікатного, що й важко собі його уявити. Тому такі дивнішні видаються нам твердження фізики Ріхтера, що соняшній луч робить натиск на площину, яку він освітлює. Пізніші вчені заглялися тою справою, ствердили її, ба, навіть вимірили той

натиск соняшного луча. Він, очевидно річ, дуже малесенький, що не можна собі його уявити якби навіть подав його величину числом. Астроном Шварцшільд прийшов до переконання, що тільки, яких промір виносить більше як п'ять тисячних міліметра, можуть їхати на соняшнім проміні і як подорожжі.

Дуже багато животини невидимого для ока світа — переходять своєю величиною згадаємо розміру, а наука каже, що це є багато менші. Не стоїть отже ніщо на перешкоді, щоб ті бактерії могли собі вигідно їздити на проміннях сонця, перебуваючи в той спосіб міжпланетні простори, про що люде можуть тільки мріяти.

Але вирінає питання, чи у своїх міжпланетних (з планети на планету) мандрівках бактерії не можуть загинути від зими, яке є в міжпланетних просторах. А зимно там неаби яке. Вчені обчислили, що воно виносить 273° Цельзія ніше зера. Ніщої температури від тої бути не може. Вченим вдалось витворити в лабораторіях температуру 260°, а навіть 270° Цельзія ніше зера і показалося, що багато бактерій ту температуру видержують. В такім разі міжпланетне зимно у їхніх подорожах для них нешкідливе.

Доказом на те, що бактерії дійсно мандрують через всеві-

ПРЕСОВИЙ ФОНД "УКР. РОБ. ВІСТЕЙ".

Table listing names and amounts for the Press Fund, including Tranevskyi, Korbin, and others.

РОБІТНИКИ ДАЛЕКОГО ЗАХОДУ ДЛЯ СВОЇЇ ПРЕСИ.

Table listing names and amounts for workers from the West, including Korbin, B.K., and others.

Table listing names and amounts for workers from the West, including Korbin, B.K., and others.

Table listing names and amounts for workers from the West, including Korbin, B.K., and others.

Table listing names and amounts for workers from the West, including Korbin, B.K., and others.

Table listing names and amounts for workers from the West, including Korbin, B.K., and others.

Advertisement for "CONCERTS OF THE WINNIPEG MANDOLIN ORCHESTRA" with details about the program and venue.

НЕ ЗАБУВАЙМО ПРО СВОЮ ПРЕСУ

Дорогі Товариші! Посилаю Вам від імені відділу ТУРФДім в Канора, Саск. поштовий переказ на суму \$33.30, яка виллилася в місяці травні на передачу і пресовий фонд нашої робітничої преси в Канаді.

Table listing names and amounts for the Press Fund, including Ivan Antonuk, Ivan Savchuk, and others.

Table listing names and amounts for the Press Fund, including Ivan Antonuk, Ivan Savchuk, and others.

Table listing names and amounts for the Press Fund, including Ivan Antonuk, Ivan Savchuk, and others.

Table listing names and amounts for the Press Fund, including Ivan Antonuk, Ivan Savchuk, and others.

Table listing names and amounts for the Press Fund, including Ivan Antonuk, Ivan Savchuk, and others.

Table listing names and amounts for the Press Fund, including Ivan Antonuk, Ivan Savchuk, and others.

ПОМАГАЙМО НАШІЙ ПРЕСІ

Дорогі Товариші! Від імені відділу ТУРФДім в Салт-Сте Мері, Онт. посилаю Вам поштовий переказ на суму \$25.38 (зібрано \$25.55, але 17 ц. відійшло на оплату переказу грошей).

Table listing names and amounts for the Press Fund, including Ivan Antonuk, Ivan Savchuk, and others.

Table listing names and amounts for the Press Fund, including Ivan Antonuk, Ivan Savchuk, and others.

Table listing names and amounts for the Press Fund, including Ivan Antonuk, Ivan Savchuk, and others.

Table listing names and amounts for the Press Fund, including Ivan Antonuk, Ivan Savchuk, and others.

Table listing names and amounts for the Press Fund, including Ivan Antonuk, Ivan Savchuk, and others.

Table listing names and amounts for the Press Fund, including Ivan Antonuk, Ivan Savchuk, and others.

Advertisement for "ПІКНІК КОМПАРТІЇ КАНАДИ!" with details about the picnic event on July 4th, including location and program.

Advertisement for "ПОВІДОМЛЕННЯ" (Announcement) regarding the collection of funds for the press fund.

Advertisement for "ПОВІДОМЛЕННЯ" (Announcement) regarding the collection of funds for the press fund.

Advertisement for "ПОВІДОМЛЕННЯ" (Announcement) regarding the collection of funds for the press fund.

Advertisement for "ПОВІДОМЛЕННЯ" (Announcement) regarding the collection of funds for the press fund.

Vertical text on the far right edge of the page, possibly a continuation of an article or a separate notice.